

Nieuwsbrief PFR Updates

Nummer 15, 2024

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2024:5151](#) 13-08-2024

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2024:5016](#) 25-07-2024

Rechtbank

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2024:12967](#) 15-08-2024

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2024:5571](#) 14-08-2024

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:7347](#) 08-08-2024

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2024:5011](#) 29-07-2024

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2024:11816](#) 26-07-2024

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2024:4590](#) 26-07-2024

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:7148](#) 25-07-2024

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2024:5237](#) 24-07-2024

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2024:2084](#) 21-05-2024

Annotatie

[Toestemming voor gedwongen keizersnede.](#)

L. ten Haaf

ANNOTATIE

Toestemming voor gedwongen keizersnede.

L. ten Haaf

***Commentaar bij rechtbank Limburg 20 juli 2024,
ECLI:NL:RBLIM:2024:4945.***

Feiten

Een vrouw is 37 weken zwanger van haar ongeboren kind. Bij een eerdere beschikking is het ongeboren kind al onder toezicht gesteld voor een periode van drie maanden. De zwangerschap verloopt niet zonder complicaties: er is sprake van weinig vruchtwater en het ongeboren kind heeft een zeer laag geboortegewicht. De bevalling is al ingeleid, maar het ongeboren kind ligt in stuitligging en het is niet gelukt om het te draaien.

De psychische toestand van de moeder is niet goed. De artsen zien een psychiatrisch ziektebeeld en verward gedrag. De moeder weigert hulp, heeft zelfs geprobeerd thee over het personeel heen te gooien en heeft eerder de deur van haar kamer gebarricadeerd. Ze doet op die momenten wantrouwende uitspraken die volgens de artsen lijken op paranoïde gedachten.

In eerdere gesprekken met de gecertificeerde instelling (GI) en de verloskundige heeft de moeder aangegeven geen keizersnede te willen, omdat dit volgens haar niet aan de orde is. De artsen zijn echter van mening dat een keizersnede noodzakelijk is, omdat het weigeren ervan zeer ernstige gevolgen heeft voor het ongeboren kind, wat mogelijk zelfs komt te overlijden. Nu de moeder weigert toestemming te geven, verzoekt de GI de rechter om vervangende toestemming te geven voor een keizersnede, zodat het kind veilig geboren kan worden.

Rechtsvraag

De rechter staat nu voor de vraag of een keizersnede tegen de wil van de moeder toch kan worden uitgevoerd, en zo ja op welke grond. De rechter beantwoordt deze vraag bevestigend en kiest daarbij voor een bijzondere insteek. In plaats van de vraag centraal te stellen op welke grond de vrouw een dwangbehandeling kan ondergaan (via de WGBO of de Wvggz), benadert de rechter deze zaak als een medische behandeling van een minderjarige (i.c. het ongeboren

kind). Artikel 1:265h BW bepaalt dat een rechter vervangende toestemming kan geven voor een medische behandeling van een minderjarige. Op grond van dit artikel geeft de rechter vervangende toestemming om de keizersnede uit te voeren wanneer dit medisch noodzakelijk wordt geacht om de gezondheid van het ongeboren kind te waarborgen.

Context

Het vraagstuk van de gedwongen keizersnede is geenszins nieuw. Al in 2015 pleitte Cees de Groot voor de actio caesarea als nieuwe kinderschermingsmaatregel.[1] Naar zijn idee kan het ongeboren kind op basis van artikel 1:2 BW als geboren aangemerkt worden, en daarmee als minderjarige. Hierdoor zou artikel 1:247 BW, waaruit de zorgplicht van de ouder jegens het kind volgt, ook op het ongeboren kind kunnen worden toegepast. De Groot concludeert dat de zwangere vrouw daarom ook jegens haar ongeboren kind een zorgplicht heeft, welke onder meer inhoudt dat zij diens gezondheidsbelangen moet waarborgen. Mocht de moeder desondanks de keizersnede blijven weigeren, dan is volgens De Groot dwang op zijn plaats, omdat de moeder met haar weigering een acuut gevaar vormt voor het ongeboren kind en het gevaar niet op een andere wijze weg te nemen valt.

Het voorstel van De Groot werd niet door iedereen met enthousiasme ontvangen. In hun reactie in hetzelfde blad wijzen Wilma Duijst en haar medeschrijvers erop dat een medische behandeling enkel kan worden uitgevoerd met toestemming van de patiënt zelf (art. 7:450 BW).[2] De Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO, onderdeel van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek) biedt een kleine mogelijkheid voor een dwangbehandeling, namelijk wanneer een patiënt zelf niet in staat is tot een redelijke waardering van zijn of haar belangen en een mentor, curator of naaste toestemming moet geven in plaats van de patiënt. Artikel 7:465 lid 6 BW bepaalt dat als deze vervangende toestemming is gegeven en de patiënt zich blijft verzetten tegen de medische behandeling, deze enkel uitgevoerd kan worden 'teneinde ernstig nadeel voor de patiënt te voorkomen'. En hier dient de kern van het probleem zich aan: de medische behandeling in kwestie, de keizersnede, dient om ernstig nadeel voor het ongeboren kind te voorkomen. Wel is het mogelijk dat een keizersnede door een arts noodzakelijk wordt geacht omwille van de gezondheid van zowel de zwangere vrouw als het ongeboren kind. Complicaties tijdens de zwangerschap kunnen ook voor de vrouw zelf gevaar op leveren. Daarbij zou het verlies van het ongeboren kind het psychiatrisch ziektebeeld kunnen verergeren.[3] Dit lijkt in de onderhavige zaak echter niet aan de orde. De GI verwijst in de onderbouwing van de noodzaak van de keizersnede enkel naar de belangen van het ongeboren kind:

'Wanneer de moeder bij haar standpunt blijft en er medische noodzaak ontstaat voor een keizersnede, heeft dit mogelijk *zeer zware gevolgen voor de ongeboren baby* met in het ernstigste

scenario, de dood tot gevolg. Dit maakt dat GI verzoekt om vervangende toestemming voor de medische behandeling [van het ongeboren kind], zodat het ziekenhuis medisch kan ingrijpen/handelen in het belang van de baby op het moment van nood *zodat de baby veilig geboren kan worden.*'[4]

Met de komst van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) is er mogelijk een andere route voor een gedwongen keizersnede ontstaan. De Wvggz maakt verplichte zorg mogelijk wanneer iemand (door een psychische stoornis) een gevaar voor zichzelf of een ander is. In de memorie van toelichting heeft de wetgever al aangegeven dat onder 'een ander' ook een ongeboren kind moet worden verstaan.[5] In die zin biedt de Wvggz dus al meer ruimte om op te treden bij zogenoemde moeder-foetusconflicten dan de WGBO. Op grond van artikel 3:2 lid 2 sub a Wvggz kan verplichte zorg ook een medische behandeling omvatten. Dan moet het wel gaan om een medische behandeling 'ter behandeling van een psychische stoornis, dan wel vanwege die stoornis, ter behandeling van een somatische aandoening'. De vraag is of de complicaties bij de bevalling aangemerkt kunnen worden als een somatische aandoening 'vanwege die stoornis'. De complicaties ontstaan immers los van de psychische toestand van de vrouw en zijn bijvoorbeeld niet gevolg van drugsgebruik. De memorie van toelichting biedt weinig houvast op dit punt en stelt slechts dat: 'de zorg die kan worden verleend is niet beperkt tot zorg in de zin van een medische behandeling gericht op het wegnemen van de psychische stoornis.'[6] Dit kan volgens de memorie van toelichting inhouden dat er ingezet wordt op herstel van autonomie van de betrokkene of op participatie in de samenleving. Met andere woorden, de wetgever lijkt hiermee vooral voor ogen te hebben dat wanneer het volledig wegnemen van een psychische stoornis niet haalbaar is, men naar het hoogst haalbare moet streven met betrekking tot die stoornis, maar niet om via de Wvggz alsnog een opening te creëren voor dwangbehandelingen van somatische aandoeningen. Een gedwongen keizersnede lijkt niet in deze lijn te passen naar mijn idee.

Een nieuwe route voor de gedwongen keizersnede

Aangezien de WGBO en de Wvggz geen duidelijke rechtsgrond bieden voor een gedwongen keizersnede is het wellicht te begrijpen dat de rechter in de onderhavige uitspraak voor een andere route kiest. Op grond van artikel 1:265h BW kan een rechter vervangende toestemming geven voor een medische behandeling van een minderjarige jonger dan 12 jaar als de ouder weigert toestemming te geven en de behandeling nodig is om ernstig nadeel voor de minderjarige af te wenden. De rechter verschuift hiermee de focus van een dwangbehandeling van de zwangere vrouw naar een medische behandeling van het kind. Ook het feit dat met name de belangen van het ongeboren kind op het spel staan, kan mogelijk een verklaring zijn voor deze verschuiving van focus.

Desondanks roept deze uitspraak verschillende vragen op. Ten eerste rijst de vraag of het ongeboren kind wel als een minderjarige kan worden aangemerkt. De definitie van minderjarigheid zoals deze in de wet is neergelegd, biedt geen uitsluitel. Artikel 1:233 BW bepaalt enkel dat iemand minderjarig is als hij of zij de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft gehaald (of meerderjarig is verklaard). Er wordt hier dus geen ondergrens van minderjarigheid genoemd. Echter, aangezien volgens de Nederlandse rechtsdoctrine juridische persoonlijkheid pas aanvangt bij de geboorte, is het zeer aannemelijk dat iemand op zijn minst geboren moet zijn om als minderjarige aangemerkt te worden. Dit volgt ook uit verschillende zaken rondom de prenatale ondertoezichtstelling. Indien het gedrag van de zwangere vrouw een gevaar oplevert voor de ontwikkeling van het nog ongeboren kind, kan het ongeboren kind op grond van artikel 1:255 BW onder toezicht worden gesteld. Maar omdat artikel 1:255 BW ziet op de minderjarige, wordt ook artikel 1:2 BW aangehaald. Op grond van dit artikel kan het ongeboren kind als geboren, en daarmee als minderjarige, worden aangemerkt en valt het onder de toepassing van artikel 1:255 BW. Zoals hierboven al aangegeven, haalt ook De Groot artikel 1:2 BW aan als noodzakelijke schakel om te kunnen ingrijpen omwille van de belangen van het ongeboren kind. In de onderhavige zaak ontbreekt een verwijzing naar dit artikel in de argumentatie van de rechter. Deze gaat er zonder verdere toelichting van uit dat ook een ongeboren kind, ondanks het ontbreken van juridische persoonlijkheid, als minderjarige kan worden gezien. Dit standpunt verdient echter nadere motivering, zeker omdat er in andere prenatale ondertoezichtstellingszaken juist van uit wordt gegaan dat kinderbeschermingsmaatregelen enkel het geboren kind kunnen beschermen. De rechtbank Noord-Nederland oordeelde in twee zaken dat kinderbeschermingsmaatregelen genomen voor de geboorte, pas bescherming bieden vanaf de geboorte. Om die reden is het dus niet mogelijk om kinderbeschermingsmaatregelen als een ondertoezichtstelling te nemen omwille van de gezondheid van een ongeboren kind.[7] Aangezien artikel 1:265h BW in de afdeling van de ondertoezichtstelling is opgenomen,[8] kan er volgens deze redenering ook geen vervangende toestemming worden gegeven voor een medische behandeling noodzakelijk voor de gezondheid van het ongeboren kind. Met andere woorden, verschillende zaken waarin de vraag centraal staat of de regelgeving met betrekking tot de ondertoezichtstelling van een minderjarige ook toegepast kan worden op een ongeboren kind, leiden al tot totaal verschillende benaderingen. Met deze uitspraak draagt de rechter bij aan verdere versnippering van het rechtssysteem en een verdere onduidelijkheid betreffende de status van het ongeboren kind.

Ten tweede moet de vraag gesteld worden vanaf welke fase van de zwangerschap het ongeboren kind als minderjarige kan worden aangemerkt en op die manier beschermd kan worden. Bij de prenatale ondertoezichtstelling wordt in veel zaken aangenomen dat het ongeboren kind pas bescherming toekomt nadat het de levensvatbaarheidsgrens is

gepasseerd.[9] Nu kan men stellen dat dit geen probleem zal opleveren, aangezien de casuïstiek van de gedwongen keizersnede zich pas aan het einde van de zwangerschap afspeelt, ver na de 24 weken. Echter, de rechter opent hier de weg voor medische behandelingen omwille van het ongeboren kind, en dit is niet beperkt tot keizersneden. Men kan ook denken aan een intra-uteriene bloedtransfusie, waarbij er bloed wordt gegeven aan het ongeboren kind, of aan foetale chirurgie, waarbij het ongeboren kind tijdens de zwangerschap geopereerd wordt. Deze behandelingen kunnen al eerder gegeven worden, zelfs voordat de foetus de levensvatbaarheidsgrens is gepasseerd. Mocht de moeder een dergelijke behandeling weigeren, zal de rechter dan ook vervangende toestemming kunnen geven om ernstig nadeel bij een nog niet-levensvatbaar ongeboren kind af te wenden?

Tot slot is de positie van de zwangere vrouw in deze context onduidelijk. De rechter laat een mogelijke rechtvaardiging via de WGBO of de Wvggz onbesproken. Sterker nog, er wordt volledig voorbijgegaan aan het feit dat de zwangere vrouw medicatie toegediend moet krijgen en opengesneden zal worden om het kind via de keizersnede geboren te laten worden. Daarmee gaat de rechter niet in op het mensenrecht op lichamelijke integriteit van de vrouw en of de inbreuk proportioneel is. De rechter komt niet tot een belangenafweging waarmee duidelijk wordt waarom de belangen van het ongeboren kind (zonder juridische persoonlijkheid) zwaarder wegen dan die van de zwangere vrouw (met juridische persoonlijkheid). Dat het recht op lichamelijke integriteit niet te lichtzinnig mag worden opgevat, volgt juist uit het feit dat de WGBO en de Wvggz zulke hoge eisen stellen aan het behandelen van een patiënt tegen diens wil. Ook de zorgplicht die ouders volgens De Groot mede jegens hun ongeboren kind zouden hebben, maakt niet dat daarmee hun lichamelijke integriteit opgeofferd kan worden. Zoals Duist en anderen zich terecht afvragen: als deze zorgplicht een gedwongen keizersnede zou kunnen rechtvaardigen, betekent dit dan ook dat ouders gedwongen kunnen worden tot een in-vivo beenmergtransplantatie, nier- of gedeeltelijke leverdonatie als dat in het belang van hun kind is? Want waarom zou een zwangere vrouw wel tot een lichamelijke ingreep gedwongen kunnen worden omwille van het kind, maar bijvoorbeeld een vader van een geboren kind niet, als de risico's en de noodzaak van gelijke orde zijn? Door de gekozen route en de enkele focus op de gezondheid van het ongeboren kind negeert de rechter de andere helft van het verhaal.

Samenvattend, met deze uitspraak heeft de rechter niet enkel een nieuwe opening gecreëerd voor de gedwongen keizersnede, maar daarmee ook vele fundamentele vragen opgeworpen die onbeantwoord blijven. Deze uitspraak past binnen de tendens die niet alleen in Nederland, maar ook daarbuiten waar te nemen is: de wens om het ongeboren kind te beschermen tegen schadelijk gedrag van de zwangere vrouw. Er wordt via verschillende wegen getracht om het ongeboren kind te beschermen, soms al voor de verwekking. Men kan denken

aan de prenatale ondertoezichtstelling, het erkennen van het ongeboren kind als een ander onder de Wvggz en de pogingen om via de Wvggz gedwongen anticonceptie op te leggen. Tegelijkertijd wordt steeds duidelijker dat het bestaande juridische kader rondom ongeboren erg summier is: het beperkt zich tot de abortusregelgeving, de Embryowet en artikel 1:2 BW. Maar deze regelingen zijn toegespitst op andere entiteiten. De abortuswetgeving en de Embryowet betreffen de foetus of het embryo, oftewel de entiteit die bescherming verdient omdat het een vorm van menselijk leven is.[10] Artikel 1:2 BW maakt het mogelijk om met terugwerkende kracht het moment van de geboorte te verleggen, en is dus in de eerste plaats van toepassing op het geboren kind.[11] De entiteit die men met onder andere de gedwongen keizersnede tracht te beschermen is het ongeboren kind, een juridische constructie gecreëerd om te kunnen anticiperen op het kind dat later geboren zal worden en dat mogelijk schade ondervindt door gebeurtenissen voor de geboorte.[12] Het gevolg van het beperkte juridisch kader is dat bestaande regels creatief geïnterpreteerd en opgerekt worden, zoals het zien van een ongeboren kind als een minderjarige, om in concrete rechtszaken tot een ad-hocoplossing te komen. En hoewel dit op het eerste gezicht misschien een oplossing lijkt te bieden, leidt het op de langere termijn enkel tot meer onduidelijkheid, een zwakkere positie van de betrokken personen en een verdere fragmentering van het recht rondom bescherming van het ongeboren leven.

[1] C. de Groot, 'Een nieuw ontdekte procedure: actio caesarea', *njb.nl*, 19 november 2015, <https://www.njb.nl/blogs/een-nieuw-ontdekte-procedure-actio-caesarea/>.

[2] W. Duist e.a., 'Reactie: Actio caesarea – Een gevaarlijke oplossing voor een niet-bestaand probleem', *njb.nl*, 19 november 2015, <https://www.njb.nl/blogs/reactie-actio-caesarea-een-gevaarlijke-oplossing-voor-een-niet-bestaand-probleem/>.

[3] Een vergelijkbaar argument is ook aangehaald in zaken waarin op grond van de Wvggz anticonceptie is opgelegd. Zie bijvoorbeeld *Rb. Rotterdam* 12 maart 2020, ECLI:NL:RBROT:2020:2489, r.o. 2.2.2; *Rb. Rotterdam* 16 april 2020, ECLI:NL:RBROT:2020:3948, r.o. 2.2.2.

[4] *Rb. Limburg* 20 juli 2024, ECLI:NL:RBLIM:2024:4945, r.o. 3.1. Cursivering door auteur.

[5] *Kamerstukken II* 2009/10, 32399, nr. 3, p. 56.

[6] *Kamerstukken II* 2009/10, 32399, nr. 3, p. 55.

[7] *Rb. Noord-Nederland* 5 december 2022, ECLI:NL:RBNNE:2022:4532; *Rb. Noord-Nederland*

12 januari 2023, ECLI:NL:RBNNE:2023:409.

[8] Afdeling 4, titel 14 van Boek 1 BW.

[9] Zie onder meer Rb. Dordrecht 7 februari 2012, ECLI:NL:RBDOR:2012:BV6246; Rb. Maastricht 13 april 2012, ECLI:NL:RBMAA:2012:BW5222; Rb. Limburg 19 januari 2015, ECLI:NL:RBLIM:2015:2187; Rb. Amsterdam 20 oktober 2015, ECLI:NL:RBAMS:2015:10059; Rb. Limburg 18 december 2020, ECLI:NL:RBLIM:2020:10620.

[10] Zie bijvoorbeeld de memorie van toelichting bij de Embryowet, *Kamerstukken II* 2000/01, 27423, nr. 3.

[11] Zie hierover ook L. ten Haaf, 'De prenatale ondertoezichtstelling: de beperking en uitbreiding van de nasciturus fictie', in: C. de Graaf & G. Ruitenberg (red.), *100 jaar kinderrecht*, Deventer: Wolters Kluwer 2022, p. 145-152.

[12] Ook Dondorp en De Wert merkten al op dat twee entiteiten onderscheiden moeten worden. Zie W.J. Dondorp & G.M.W.R. de Wert, 'De foetus of het toekomstige kind?', *TvGR* 2022, p. 114-128.

RECHTSPRAAK

Machtiging bewindvoerder tevens mentor ter ondersteuning tenuitvoerlegging van de bevoegdheid om de verblijfplaats van betrokkene te bepalen. Alternatieve zorgplek is niet langdurig beschikbaar. Handeling is van ingrijpende aard maar nodig om ernstig nadeel voor betrokkene te voorkomen.

Feiten en omstandigheden

Fidinda CBM B.V. (Fidinda) heeft, in haar hoedanigheid van bewindvoerder over de goederen van betrokkene en tevens mentor over betrokkene, de kantonrechter verzocht een machtiging te verlenen om betrokkene te mogen verhuizen naar een andere zorginstelling. Betrokkene verblijft op dit moment met een persoonsgebonden budget bij Infinitascare B.V (Infinitas). Fidinda acht het als mentor in het belang van betrokkene om te verhuizen naar een andere zorginstelling (Sula). De redenen voor verhuizingen omvatten, kort samengevat:

de beëindiging van het contract voor Zorg in Natura met Infinitas per 1 januari 2024;
de aanwijzing van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd ex artikel 27 lid 1 Wkkgz, waarin staat dat er tekortkomingen zijn in de zorgverlening van Infinitas aan haar cliënten waardoor Infinitas in strijd handelt met artikel 2,3,7 en 9 Wkkgz;
Infinitas niet transparant is; niet bereikbaar is; contact tussen betrokkenen en Fidinda niet ondersteunt; de zorgplannen niet op orde heeft; en, geen diagnoses stelt, geen behandelplannen maakt en deze niet uitvoert in het belang van de betrokkene.

Beoordeling en motivering

De rechtbank verwijst naar artikel 1:453 lid 1 BW, dat bepaalt dat de bevoegdheid om rechtshandelingen te verrichten betreffende de verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding van betrokkene tijdens het mentorschap toekomt aan de mentor. Een kerntaak van de mentor is om te zorgen voor een goede zorgplek en goede zorg. De mentor is bevoegd om de verblijfplaats van betrokkene geheel zelfstandig te bepalen.

Fidinda legt het verzoek voor aan de kantonrechter omdat zij problemen voorziet bij de tenuitvoerlegging. Volgens Infinitas wil de betrokkene niet (meer) verhuizen. Fidinda acht het echter niet in het belang van de betrokkene om bij Infinitas te blijven. De beoogde verhuizing is aan te merken als een handeling van ingrijpende aard. Daarvoor geldt bij verzet van betrokkene het extra vereiste van artikel 1:453 lid 5 BW, dat een dergelijke handeling slechts kan worden verricht indien zij kennelijk nodig is om ernstig nadeel voor de betrokkene te voorkomen. De kantonrechter is van oordeel dat daarvan in dit geval sprake is.

De kantonrechter verwijst hiervoor naar de ernstige zorgen over de (zorg)situatie van betrokkene bij Infinitas. Betrokkene is een kwetsbare jonge man die afhankelijk is van zorgverlening. De aanwijzing van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd levert gegronde vrees op dat de kwaliteit en continuïteit van de zorg bij Infinitas niet is gewaarborgd. Daarnaast probeert Infinitas (via haar gemachtigde) alle contact van betrokkene met Fidinda en met de kantonrechter te voorkomen althans op te schorten. Uit de toelichting van Fidinda volgt dat de zorg die betrokkene nodig heeft wel kan worden geboden bij Sula. Deze plek is echter niet langdurig beschikbaar en dit vereist op korte termijn actie.

De beoogde verhuizing is naar het oordeel van de kantonrechter nodig om ernstig nadeel voor betrokkene te voorkomen.

Conclusie

Op grond van het voorgaande staat de kantonrechter het verzoek toe en verleent hij de gevraagde machtiging.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 08-08-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:7347

Zaaknummer: 11163843 VZ VERZ 24-5833

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De methode Buijs houdt in dat het fiscale voordeel dat de alimentatieplichtige heeft bij betaling van partneralimentatie bij zijn draagkracht wordt opgeteld; dit verhoogt zijn draagkracht. Hoe dit fiscale voordeel wordt berekend volgt uit de fiscale wetgeving. Dit is wat anders dan de situatie waarin de netto resterende behoefte aan de zijde van de alimentatiegerechtigde moet worden gebruteerd. Dan moet de door de alimentatiegerechtigde af te dragen inkomstenbelasting over de partneralimentatie berekend worden.

Feiten en omstandigheden

Na de echtscheiding in 2014 hebben diverse procedures tussen partijen gespeeld over de partneralimentatie. Bij de – uitvoerbaar bij voorraad verklaarde – bestreden beschikking is de partneralimentatie met ingang van 8 november 2022 bepaald op € 2.120 per maand, de toekomstige termijnen telkens bij vooruitbetaling te voldoen.

Grieven

De man komt met drie grieven in hoger beroep over de ingangsdatum, de resterende behoefte van de vrouw en de verplichting van de vrouw om inzage te geven in haar inkomensgegevens.

De vrouw op haar beurt met twee grieven in incidenteel hoger beroep. De grieven zien op de resterende behoefte van de vrouw en het toepassen van de methode Buijs voor het bepalen van de door de vrouw te ontvangen partneralimentatie. In incidenteel beroep verzoekt de vrouw het hof om de bedragen van de partneralimentatie te wijzigen en een peildatum te kiezen voor het bepalen van de partneralimentatie.

Beoordeling en motivering

Wijziging van omstandigheden

Tussen partijen is niet in geschil dat sprake is van een wijziging van omstandigheden in de zin van artikel 1:401 lid 1 BW.

De ingangsdatum

De man stelt dat de door hem verzochte wijziging van de partneralimentatie (naar beneden) met terugwerkende kracht dient in te gaan met ingang van 1 januari 2022, omdat de vrouw zou hebben nagelaten de man zelfstandig en volledig te informeren over haar gestegen inkomsten over 2021 en 2022.

Het hof oordeelt dat er onvoldoende aanleiding is om een andere datum te hanteren dan de gebruikelijke datum van indiening van het verzoekschrift. Dat de man de door de vrouw aangeleverde overzichten van haar werkgever niet vertrouwt, leidt nog niet tot het oordeel dat de vrouw heeft nagelaten de man volledig te informeren. De man heeft vervolgens gewacht tot 8 november 2022 om een wijzigingsverzoek in te dienen, zodat de vrouw pas per die datum rekening kon houden met een eventuele wijziging (in haar nadeel) van de te ontvangen partneralimentatie.

De rechtbank heeft het in eerste aanleg gedane verzoek van de vrouw om een bedrag vast te stellen dat de rechtbank juist acht opgevat als een zelfstandig verzoek. De vrouw heeft hierbij geen expliciet bedrag genoemd. In hoger beroep heeft zij in haar incidenteel beroepschrift van 8 augustus 2023 haar verzoek gewijzigd/verhoogd. Dit betekent dat de man pas per 8 augustus 2023 rekening hoefde te houden met een verhoging van de partneralimentatie boven het (inmiddels geïndexeerde) bedrag zoals dat eerder door het hof bij beschikking van 22 december 2020 is vastgesteld. Een verhoging van de partneralimentatie boven dit bedrag kan dan ook pas ingaan op 8 augustus 2023.

De behoefte en resterende behoefte van de vrouw

De eerder vastgestelde behoefte

De behoefte van de vrouw is in 2020 vastgesteld op € 3.024 (reeds geïndexeerd) en is tussen partijen niet in geschil.

De verdien capaciteit van de vrouw

De man stelt dat de vrouw meer uren kán werken dan zij opgeeft en dat zij dit feitelijk ook doet. Volgens de man wordt dit bevestigd door de bevindingen van de privédetective die hij heeft ingehuurd.

Het hof constateert dat de vrouw jaaropgaven en salarisgegevens in het geding heeft gebracht, evenals een overzicht van het prikkloksysteem dat haar werkgever hanteert. Het hof is van oordeel dat de man zijn stelling dat de salarisgegevens van de werkgever van de vrouw ondeugdelijk zijn, waarmee hij in feite valsheid in geschrifte insinueert, onvoldoende heeft

onderbouwd. De observatie van de privédetective over slechts vijf dagen is onvoldoende en wordt door de vrouw betwist. Het hof volgt de man ook niet in zijn stelling dat de vrouw meer kán werken dan 28 uur per week omdat zij voldoende is hersteld van haar ziekte. De vrouw is in 2018 gediagnosticeerd met borstkanker, waarvoor ze een langdurig en intensief behandeltraject heeft gevolgd. Zij heeft voldoende onderbouwd dat ze ook nu nog de langetermijngevolgen hiervan draagt. Ook speelt mee dat de vrouw altijd 28 uur heeft gewerkt, ook tijdens het huwelijk en ook vóór haar diagnose. Gelet op deze feiten en omstandigheden is het niet reëel om van de vrouw te verwachten dat zij op korte termijn meer uren kan werken dan zij nu doet.

Het hof zal dan ook uitgaan van de feitelijke inkomsten van de vrouw zoals die uit de door haar overgelegde stukken blijken.

De brutoering

De vraag is vervolgens welk bedrag de vrouw bruto nodig heeft om de netto resterende behoefte over te houden (de brutoering).

De man heeft ter zitting (opnieuw) in twijfel getrokken dat de vrouw in Nederland daadwerkelijk belasting betaalt, en wil bewijs zien van betaling. Het hof oordeelt dat uit het systeem van partneralimentatie volgt dat een in Nederland woonachtige ontvanger van partneralimentatie hierover belasting dient te betalen. De vrouw heeft dit onderbouwd met belastingaangiften en -aanslagen.

De man stelt dat hij zelf geen aftrek van belastingen heeft en dat de vrouw daarom haar alimentatie-inkomsten onbelast kan ontvangen, omdat er anders sprake is van dubbele belastingen. De man heeft echter niets overgelegd waaruit blijkt dat hij zelf de door hem betaalde partneralimentatie niet kan aftrekken van de belastingen. Noch heeft de man zijn stellingen over de mogelijkheid van de vrouw om vrijstelling van inkomstenbelasting te kunnen krijgen in dit licht voldoende onderbouwd.

Met betrekking tot de methodiek die moet worden toegepast, is het hof van oordeel dat toepassing van de methode Buijs voor de brutoering aan de zijde van de vrouw, de alimentatiegerechtigde, niet juist is. De methode Buijs houdt in dat het fiscale voordeel dat de alimentatieplichtige heeft bij betaling van partneralimentatie bij zijn draagkracht wordt opgeteld. Dit verhoogt zijn draagkracht. Hoe dit fiscale voordeel wordt berekend volgt uit de fiscale wetgeving (zie: conclusie van de A-G bij ECLI:NL:HR:2000:AA5167).

In casu moet echter de netto resterende behoefte aan de zijde van de alimentatiegerechtigde worden gebruteerd. Er moet rekening worden gehouden met de door de vrouw af te dragen

inkomstenbelasting over de partneralimentatie, waarbij zij te maken krijgt met een afbouw van de algemene heffingskorting en te betalen inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet (Zvw). Het hof berekent de bruto resterende behoefte van de vrouw.

De hoogte van de partneralimentatie

De bruto resterende behoefte van de vrouw in 2022 is hoger dan de geïndexeerde partneralimentatie zoals vastgesteld in de beschikking van december 2022. De grieven van de man slagen niet en het hof zal de door de man verzochte wijziging (naar beneden) afwijzen. De grieven van de vrouw slagen wel, zodat het hof de bestreden beschikking zal vernietigen, waardoor de beschikking van dit hof van 22 december 2020 herleeft. De door de vrouw verzochte wijziging (naar boven) kan pas ingaan per 8 augustus 2023. Op 8 augustus 2023 is de bruto resterende behoefte van de vrouw € 2.807. Omdat het hof echter niet meer kan toewijzen dan is verzocht, zal het hof de bijdrage vaststellen op € 2.684 per maand per 8 augustus 2023.

Omdat het hof de alimentatie in 2024 vaststelt, zal het bedrag aan partneralimentatie gelet op artikel 1:402a BW voor het eerst in 2025 worden geïndexeerd. Teneinde de partneralimentatie te laten voldoen aan de wettelijke maatstaven zal het hof de bedragen per 2024 indexeren.

Informatieverplichting

De man heeft het hof verzocht om de vrouw te verplichten hem jaarlijks inzage te verschaffen in haar inkomensgegevens en belastingaangiftes. Het hof overweegt dat een dergelijke informatieplicht pas aan de orde is als er sprake is van een relevante wijziging van omstandigheden, en wijst het verzoek van de man derhalve af. Om toekomstige procedures echter te voorkomen, geeft het hof de vrouw echter in overweging om de man (jaarlijks) op de hoogte te houden van (wijzigingen van) haar financiële gegevens en omstandigheden.

Proceskostenvergoeding

Voor een proceskostenveroordeling zoals door partijen over en weer verzocht ziet het hof geen aanleiding.

Conclusie

Het hof wijzigt de beschikking en bepaalt per periode de bedragen die de man aan de vrouw moet voldoen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 25-07-2024

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2024:5016

Zaaknummer: 200.328.853/01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De moeder verzoekt de schriftelijke aanwijzing van de GI vervallen te verklaren. De kinderrechter verklaart de schriftelijke aanwijzing vervallen voor het gedeelte op grond waarvan de moeder zich moet aanmelden voor persoonlijke hulpverlening. De overige onderdelen van de schriftelijke aanwijzing blijven in stand.

Feiten en omstandigheden

De ouders zijn belast met het ouderlijk gezag over de minderjarige die bij moeder woont. De ondertoezichtstelling is verlengd tot 9 januari 2025.

De gecertificeerde instelling (GI) heeft op 3 april 2024 aan de moeder een schriftelijke aanwijzing gegeven betreffende de verzorging en opvoeding van de minderjarige. Hierin is het volgende opgenomen:

- 1) meewerken aan huisbezoeken van de gezinsbehandelaar van Pluryn (IAG) met een frequentie van minimaal tweemaal per week. Hierbij is één huisbezoek in elk geval bedoeld om de minderjarige te observeren wanneer hij terugkomt van de omgang met zijn vader. Hierbij werkt u mee aan de tips en adviezen die u krijgt en legt u de verantwoordelijkheid niet bij anderen neer. Het gaat om wat u anders kan doen als moeder om uw zoon te helpen bij zijn moeilijke gedrag. Om hier zicht op te krijgen moet u de gezinsbehandelaar voor een langere periode toelaten in uw huis en met haar samenwerken;
- (2) u accepteert de aanwezigheid/begeleiding van de gezinsbehandelaar bij de overdracht van de minderjarige naar zijn vader en andersom (tenminste op de momenten dat de jeugdzorgwerker aangeeft dit nodig te vinden);
- (3) u regelt begeleiding/behandeling/therapie voor uzelf, zodat er meer ruimte en vertrouwen ontstaat om samen te werken, te werken aan de doelen ten behoeve van uw zoontje, en uw gebrek aan vertrouwen in andere mensen groter wordt en niet meer op de voorgrond treedt. U dient zich aan te melden bij het FACT-team van Pluryn.

De moeder verzoekt de schriftelijke aanwijzing van de GI vervallen te verklaren, met

uitvoerbaarverklaring bij voorraad. Zij voert aan dat die op verkeerde feiten en onjuiste gegevens berust. Zij werkt aan alles mee maar de GI geeft haar niet de tijd om zaken te verwerken en er wordt niet op de juiste manier met haar gecommuniceerd. De GI heeft niet voldaan aan de vereisten van zorgvuldige voorbereiding, informatieplicht en inspanningsplicht. De vooraankondiging van de schriftelijke aanwijzing is mondeling gedaan en later is per mail gevraagd om een reactie op het gesprek. Het gesprek is door de moeder als zeer dreigend ervaren. De GI heeft gedreigd met het weghalen van de minderjarige bij de moeder. De moeder is hierop dichtgeklapt en het lukte haar toen niet meer om informatie tot zich te nemen. Zij heeft weinig tot geen vertrouwen in de hulpverlening op de wijze zoals deze tot nu toe is uitgevoerd. Bij het vaststellen van de omgang tussen de minderjarige en de vader wordt volgens de moeder door de GI tevens weinig tot geen rekening gehouden met de wensen van de ouders. Ook wordt de minderjarige door de jeugdbeschermer ondervraagd over het gedrag van de moeder. De moeder heeft al meerdere klachten tegen de GI ingediend.

De GI heeft tijdens de mondelinge behandeling naar voren gebracht dat op 21 maart 2024 een vooraankondiging van de schriftelijke aanwijzing aan de moeder is verstuurd. De moeder heeft zich inmiddels aangemeld bij het FACT-team van Pluryn. De eerste afspraak heeft zij echter afgezegd. Ten aanzien van de omgang stelt de GI, onder andere, dat het voor de ouders nog niet haalbaar is om deze samen vorm te geven. Rondom de omgangsmomenten tussen de vader en de minderjarige sturen de ouders veel e-mailberichten met beschuldigingen aan elkaar. De dag voor de mondelinge behandeling moest de GI op dit punt nog tussenbeide komen. De moeder heeft ondersteuning nodig om goed bij de minderjarige te kunnen aansluiten. Zij vindt het echter moeilijk om mensen te vertrouwen. De GI vindt het belangrijk dat er – gelet op de gestelde doelen in het kader van de ondertoezichtstelling – zicht komt op de thuissituatie van de moeder. De moeder heeft veel meegemaakt en de GI gunt haar hulpverlening om dit te verwerken.

Beoordeling en motivatie

De GI kan ter uitvoering van haar taak een schriftelijke aanwijzing geven over de verzorging en opvoeding van het kind (art. 1:263 BW). De kinderrechter kan op verzoek van een met het gezag belaste ouder of een kind van twaalf jaar en ouder een schriftelijke aanwijzing geheel of gedeeltelijk vervallen verklaren (art. 1:264 lid 1 BW).

De GI is een bestuursorgaan in de zin van artikel 1:1 aanhef onder a van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), zodat de schriftelijke aanwijzing van de GI een besluit in de zin van artikel 1:3 Awb is. De kinderrechter moet daarom eerst beoordelen of er sprake is van een schriftelijke aanwijzing die een besluit inhoudt. De GI is alleen bevoegd een schriftelijke aanwijzing te geven als:

het gaat om de uitvoering van de taak van de GI;
het de verzorging en opvoeding van het kind betreft;
de gezaghebbende ouder(s) of het kind niet instemt met de uitvoering van het plan van
aanpak, of daaraan niet of onvoldoende medewerking verlenen; of
het noodzakelijk is om concrete bedreigingen in de ontwikkeling van het kind weg te nemen.

De kinderrechter is van oordeel dat voor een deel van de schriftelijke aanwijzing aan deze
voorwaarden is voldaan en zal hierna uitleggen waarom.

De schriftelijke aanwijzing bestaat uit drie onderdelen. Ten aanzien van de eerste twee
onderdelen van de schriftelijke aanwijzing overweegt de kinderrechter onder andere het
volgende. Het meewerken aan huisbezoeken van de gezinsbehandelaar van Pluryn en het
accepteren van de aanwezigheid en begeleiding van de gezinsbehandelaar bij de overdracht
van de minderjarige naar de vader en andersom zijn naar het oordeel van de kinderrechter
noodzakelijk om de concrete bedreigingen in de ontwikkeling weg te nemen. Ook ziet dit op
de verzorging en opvoeding van de minderjarige. De kinderrechter is van oordeel dat de eerste
twee onderdelen van de schriftelijke aanwijzing passen bij de doelen van de
ondertoezichtstelling. Hoewel de moeder tijdens de mondelinge behandeling heeft
aangegeven dat zij de gezinsbehandeling van Pluryn accepteert en een goede klik heeft met de
huidige gezinsbegeleider, is gebleken dat zij de afgelopen periode wisselend is geweest in het
nakomen van afspraken en de mate van samenwerking.

Ten aanzien van het derde onderdeel van de schriftelijke aanwijzing, op grond waarvan de
moeder hulpverlening voor zichzelf moet regelen, in de vorm van een aanmelding bij het
FACT-team van Pluryn, overweegt de kinderrechter het volgende. De GI heeft naar voren
gebracht dat deze hulpverlening voor de moeder nodig is, zodat er meer ruimte en vertrouwen
bij haar ontstaat om samen (aan de gestelde doelen) te werken. Dit onderdeel van de
schriftelijke aanwijzing ziet – hoe zeer ook van belang voor een positief verloop van de
samenwerking – naar het oordeel van de kinderrechter niet rechtstreeks op de verzorging en
opvoeding van de minderjarige, en vindt daarom geen grond in het wettelijk kader van de
ondertoezichtstelling. De GI is dan ook niet bevoegd om deze schriftelijke aanwijzing te
geven. Gelet op het voorgaande zal de kinderrechter dit onderdeel van de schriftelijke
aanwijzing vervallen verklaren.

Vervolgens beoordeelt de kinderrechter of de GI haar bevoegdheid op een correcte manier
heeft gebruikt. De kinderrechter toetst hierbij marginaal. Dat wil zeggen dat de kinderrechter
alleen beoordeelt of de GI op een goede manier tot haar besluit is gekomen. Toetsing vindt
plaats aan de hand van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, en alleen aan de hand

van de gronden die in het verzoek zijn genoemd.

Aangezien het gedeelte van de schriftelijke aanwijzing dat ziet op hulpverlening voor de moeder, vervallen zal worden verklaard, zal de toetsing enkel gaan over de eerste twee onderdelen van de schriftelijke aanwijzing. De kinderrechter gaat hierna uitvoerig in op de vraag of de vooraankondiging van de schriftelijke aanwijzing zoals door de moeder gesteld slechts mondeling heeft plaatsgevonden. De kinderrechter oordeelt dat de GI de moeder vooraf voldoende heeft geïnformeerd over de schriftelijke aanwijzing en dat de moeder de mogelijkheid heeft gekregen zich uit te laten over de voorgenomen inhoud daarvan. De kinderrechter is dan ook van oordeel dat de GI de schriftelijke aanwijzing zorgvuldig heeft voorbereid.

De kinderrechter stelt vast dat het verzoek van de moeder tot vervallenverklaring van de schriftelijke aanwijzing zich verder richt op de rol van de vader en de samenwerking tussen de moeder en de GI. De kinderrechter overweegt dat de schriftelijke aanwijzing aan de moeder is gericht en losstaat van de situatie bij de vader. Ten aanzien van de samenwerking met de GI heeft de moeder naar voren gebracht dat zij geen ondersteuning van de GI ervaart en graag wil dat er meer met haar wordt overlegd. Ondanks dat de kinderrechter ook op dit punt geen beslissing kan nemen, overweegt zij dat het van belang is dat de moeder en de GI met elkaar in overleg blijven en dat de samenwerking verbetert. Hoewel het deel van de schriftelijke aanwijzing dat hierop ziet vervallen zal worden verklaard, adviseert de kinderrechter de moeder om deze behandeling – al dan niet in het belang van haar kinderen – aan te gaan.

Conclusie

De kinderrechter verklaart de schriftelijke aanwijzing vervallen voor wat betreft het derde gedeelte op grond waarvan de moeder zich moet aanmelden voor persoonlijke hulpverlening.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 29-07-2024

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2024:5011

Zaaknummer: C/05/434925 / JE RK 24-431

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kinderontvoering. Teruggeleidingsverzoek afgewezen. De ouders hebben van 2012 tot 2021 op verschillende plekken in Europa gewoond. Het gezin leidde een nomadenbestaan. De ouders hebben daarbij gekozen voor een vrij leven, waarbij hun kinderen een vrije opvoeding kregen, zonder binding aan een specifiek land of een specifieke plek. De fysieke aanwezigheid van de kinderen in Portugal wordt in het licht van het nomadenbestaan als tijdelijk beschouwd en in dit licht is het feit dat de kinderen vanaf hun geboorte onder meer ingeschreven staan in Nederland en twee tot drie keer per jaar kort naar Nederland gingen, onvoldoende om tot de conclusie te komen dat hun gewone verblijfplaats in Nederland is. De gewone verblijfplaats van de kinderen kan daarom niet worden vastgesteld en er is daardoor geen sprake zijn van een (on)geoorloofde overbrenging of vasthouding.

Beoordeling en motivering

Het gaat om een verzoek van de vader tot teruggeleiding van vier kinderen gebaseerd op het Haagse Verdrag inzake de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen van 25 oktober 1980 (hierna: het Verdrag). Nederland en Portugal zijn partij bij het Verdrag. De Nederlandse rechter heeft rechtsmacht gelet op de werkelijke verblijfplaats van de kinderen in Nederland (zie HR 9 december 2011, ECLI:NL:HR:2011:BU2834). De rechtbank gaat hierna in op het doel van het Verdrag en wanneer er sprake is van ongeoorloofde overbrenging of ongeoorloofde vasthouding in de zin van het Verdrag.

Gewone verblijfplaats van de kinderen

Tussen partijen staat ter discussie waar de kinderen onmiddellijk voor hun overbrenging naar Nederland hun gewone verblijfplaats hadden. De rechtbank stelt voorop dat het begrip 'gewone verblijfplaats' een feitelijk begrip is waaraan inhoud wordt gegeven door de feiten en omstandigheden van het concrete geval. Van belang is waar de gewone verblijfplaats van de

kinderen was op 22 juni 2023. De rechtbank overweegt hierover als volgt.

Uit de door de ouders overgelegde stukken kan worden afgeleid dat zij van 2012 tot 2015 op verschillende plekken in Nederland hebben gewoond. In die periode is [de minderjarige 1] geboren. Van 2015 tot 2016 woonden zij in België. Daar is [de minderjarige 2] geboren. In 2016 maakten partijen een rondreis door Europa. In 2017 woonden zij weer in Nederland tot 2018. In deze periode is [de minderjarige 3] geboren. Van 2018 tot 2020 woonden partijen in Roemenië. Daar is [de minderjarige 4] geboren. Van 2020 tot 2021 woonden zij in België, waarna zij in oktober 2021 naar Portugal zijn vertrokken en daar tot medio juni 2023 met elkaar verbleven. De ouders hebben dus met de kinderen op veel plekken in verschillende landen verbleven.

De rechtbank deelt niet de visie van de vader dat de gewone verblijfplaats van de kinderen in Portugal is. Het gezin leidde een nomadenbestaan. Dat nomadenbestaan speelde zich in diverse landen af. De ouders hebben daarbij gekozen voor een vrij leven, waarbij hun kinderen een vrije opvoeding kregen, zonder binding aan een specifiek land of een specifieke plek. De rechtbank ziet een bevestiging van dit bestaan (zonder binding aan een bepaald land) in de brief die de vader kort na het vertrek van de moeder en de kinderen naar Nederland aan de moeder stuurde, waarin hij schrijft 'In de toekomst wil ik graag bij jullie in de buurt wonen, voor de jongens, waar dan ook.', alsook in het mede op de zitting genoemde 'off grid-bestaan' van partijen.

De duur van het verblijf van de kinderen in Portugal, afgezet tegen de duur van het verblijf van de kinderen op andere plekken (Nederland, België en Roemenië), is niet zodanig dat hieruit kan worden afgeleid dat Portugal hun gewone verblijfplaats is geworden. De fysieke aanwezigheid van de kinderen in Portugal, voorafgaand aan hun overbrenging, moet in het licht van het voorgaande als tijdelijk worden beschouwd. Daarbij weegt de rechtbank ook mee dat de kinderen geen Portugees spreken, dat zij daar niet naar school of de opvang gingen en dat de kinderen naast hun ouders geen andere familieleden in Portugal hadden. Van sociale of familiale integratie van de kinderen in Portugal is dus niet of nauwelijks sprake. De rechtbank neemt tot slot in aanmerking dat de moeder betwist dat er sprake was van een besluit tot vestiging van partijen en de kinderen in Portugal. Zij stelt dat het vertrek naar Portugal uitsluitend was bedoeld om te bezien of de relatie tussen de ouders nog een kans van slagen had omdat de relatie begon te verslechteren. De ouders waren niet van plan zich definitief in Portugal te vestigen.

De rechtbank deelt evenmin de visie van de moeder dat de gewone verblijfplaats van de kinderen in juni 2023 in Nederland is gelegen. In het licht van het nomadenbestaan van de ouders en de kinderen, is het feit dat de kinderen vanaf hun geboorte ingeschreven staan in de

Nederlandse Basisregistratie Personen, dat zij in Nederland naar de huisarts en tandarts gaan en dat zij twee tot drie keer per jaar voor een korte periode met de moeder naar Nederland gingen, onvoldoende om tot de conclusie te komen dat hun gewone verblijfplaats in Nederland is. Dat de kinderen de Nederlandse nationaliteit hebben maakt dit ook niet anders.

Op grond van het vorenstaande komt de rechtbank tot de conclusie dat niet blijkt van een gerichtheid op een bestendig verblijf van de kinderen in een specifiek land, noch dat feitelijk sprake was van een min of meer bestendig verblijf van de kinderen in enig land (zie ook Rb. Den Haag 23 juni 2023, ECLI:NL:RBDHA:2023:9419). De gewone verblijfplaats van de kinderen kan daarom niet worden vastgesteld.

Omdat de gewone verblijfplaats van de kinderen niet kan worden vastgesteld, kan reeds daarom geen sprake zijn van een (on)geoorloofde overbrenging of vasthouding in de zin van het Verdrag. Het Verdrag voorziet niet in de situatie dat de gewone verblijfplaats niet kan worden aangewezen. De rechtbank komt als gevolg daarvan niet toe aan de bespreking van de andere door de vader en de moeder aangevoerde stellingen en verweren die zijn gegrond op de toepasselijkheid van het Verdrag.

Conclusie

De rechtbank wijst het verzoek tot teruggeleiding van de minderjarigen af.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 15-08-2024

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2024:12967

Zaaknummer: C/09/667431 / FA RK 24-3999

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Gevangen binnen Iraans religieus huwelijk. Man moet meewerken aan het tot stand komen van Iraanse religieuze echtscheiding. Dwangsom.

Feiten en procesverloop

Partijen zijn in Iran met elkaar gehuwd. In 2018 heeft de rechtbank Noord-Nederland de echtscheiding tussen partijen uitgesproken. Partijen zijn naar Iraans recht nog gehuwd, omdat de religieuze echtscheiding bij de Iraanse ambassade in Den Haag nog niet tot stand is gekomen. De vrouw vordert om de man te veroordelen om zijn onvoorwaardelijke medewerking te verlenen aan het tot stand komen van de religieuze echtscheiding.

Overwegingen en beoordeling

Het geschil heeft internationaal privaatrechtelijke aspecten. De Nederlandse rechter heeft rechtsmacht omdat de man (gedaagde) in Nederland woont. De rechter past Nederlands recht toe omdat de vrouw haar gewone verblijfplaats in Nederland heeft waardoor de door haar gestelde schade zich in Nederland voordoet.

De rechter verwerpt het argument van de man dat de vrouw niet-ontvankelijk is omdat hij rauwelijks en zonder overleg is gedagvaard. Ook als dat zo zou zijn zou het enkel van invloed zijn op de proceskosten.

Dat stukken ontbreken waaruit blijkt dat de in Nederland uitgesproken echtscheiding is ingeschreven bij de burgerlijke stand, leidt evenmin tot niet-ontvankelijkheid. Inschrijving is geen voorwaarde voor de toepassing van artikel 1:68 BW, waarop de vordering van de vrouw is gegrond.

Tussen partijen staat vast dat tussen hen nog een Iraans religieus huwelijk bestaat. Op 1 juli 2023 is de Wet tegengaan huwelijkse gevangenschap in werking getreden. Ingevolge het daarmee ingevoerde artikel 1:68 BW is de man in essentie verplicht tot het verlenen van medewerking aan het verzoek van de vrouw, tenzij dat in redelijkheid niet van hem kan worden gevergd.

De rechtbank stelt vast dat de man weliswaar stelt dat hij wenst mee te werken aan de religieuze echtscheiding, maar dat hij daaraan de voorwaarden verbindt dat deze niet zal plaatsvinden op de Iraanse ambassade, en dat de vrouw afstand doet van haar recht op de bruidsgave. Ook belemmert het christen-zijn hem om voor een Iraanse geestelijke te scheiden. In die zin blijft de vrouw dus gevangen binnen het huwelijk. De rechter moet beoordelen of de belangen van de man zwaarwegend genoeg zijn voor het niet-verlenen van zijn medewerking.

De rechtbank acht het belang van de vrouw om bevrijd te worden uit het huwelijk zwaarder dan het belang van de man om vanwege zijn christen-zijn niet mee te werken. De bruidsgave is een vorderingsrecht van de vrouw. Het staat partijen vrij hierover nieuwe afspraken te maken maar afstand van dit vorderingsrecht kan niet als voorwaarde worden gesteld voor het verlenen van medewerking aan ontbinding van het huwelijk. Het argument van de man dat hij gevaar loopt bij een bezoek aan de Iraanse ambassade wordt ook verworpen. Het is niet duidelijk geworden waaruit het gevaar bestaat. Bovendien is een schriftelijke procedure mogelijk waarbij enkel de vrouw bij de ambassade moet verschijnen. De man heeft aangegeven aan een dergelijke procedure te willen meewerken.

De rechtbank concludeert dat de vrouw door het Iraanse huwelijk wordt beperkt in haar vrije participatie in de samenleving, haar bewegingsvrijheid en verdere levensmogelijkheden, en dat de man zijn belang bij het weigeren van zijn medewerking onvoldoende heeft onderbouwd.

Conclusie

De rechtbank veroordeelt de man tot volledige en onvoorwaardelijke medewerking aan het tot stand komen van de Iraanse religieuze echtscheiding, onder verbeurte van een dwangsom.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 14-08-2024

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2024:5571

Zaaknummer: C/02/419636 / HA ZA 24-115

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vervangende toestemming tot verhuizing toegewezen. Minderjarige die zich identificeert als non-binair, heeft belang bij een nieuwe start.

Feiten en procesverloop

In 2018 hebben de vrouw en de man een ouderschapsplan met een zorgregeling opgesteld. Daaraan wordt al enkele jaren geen uitvoering gegeven. Sinds 2021 woont minderjarige volledig bij de vrouw. De vrouw wil gaan samenwonen met haar nieuwe partner, maar de man geeft daarvoor geen toestemming.

Overwegingen en beoordeling

Aangezien beide partijen het gezag uitoefenen over de minderjarige, valt het geschil onder het beoordelingskader van artikel 1:253a lid 1 BW. De rechtbank dient bij de beslissing alle omstandigheden in aanmerking te nemen en alle betrokken belangen af te wegen, zoals de noodzaak om te verhuizen, de mate waarin de verhuizing is doordacht en voorbereid, eventuele alternatieven en maatregelen om de gevolgen van de verhuizing voor de kinderen en de andere ouder te verzachten en de mate waarin de ouders in staat zijn tot onderlinge communicatie en overleg, contactrechten van de andere ouder, de verdeling van zorgtaken, en de leeftijd van de kinderen.

De rechtbank overweegt dat, hoewel er voor de vrouw geen noodzaak tot verhuizing bestaat, de vrouw en met name de minderjarige wel belang hebben bij de verhuizing. Uit een brief van de minderjarige en het gesprek dat de minderjarige met de rechtbank voerde, blijkt dat die een diepgevoelde en consequente wens heeft om te verhuizen. Minderjarige voelt zich niet meer thuis in de huidige woonplaats en wil opnieuw beginnen.

De vrouw heeft met de huidige psycholoog van de minderjarige afgesproken dat deze de hulpverlening zal voortzetten, ingeval de nieuwe psycholoog onverhoopt niet of niet tijdig zal kunnen beginnen. De minderjarige en de vrouw hebben een school bezocht en de voorgenomen verhuizing besproken. Daarmee is de verhuizing door de vrouw voldoende doordacht en voorbereid.

Ten aanzien van het belang van de man bij onverminderd contact in een vertrouwde omgeving overweegt de rechter dat al geruime tijd geen uitvoering wordt gegeven aan de zorgregeling. Onlangs is weer voorzichtig met de opbouw van het contact begonnen. Dit betreft één of twee dagdelen per maand. De man wil graag het contact verder opbouwen. De minderjarige heeft aangegeven dat op dit moment het maximale contactniveau is bereikt, en het huidige contact voort te willen zetten. De vrouw heeft toegezegd de reiskosten voor haar rekening te nemen. Gelet hierop hoeft een verhuizing geen grote gevolgen te hebben voor het onderlinge contact tussen de man en de minderjarige. Daarbij komt dat de minderjarige bijna 16 jaar is. De rechtbank is van oordeel dat kinderen van die leeftijd niet meer tegen hun wil in een vaste contactregeling zijn te drukken. Het verbieden van de verhuizing zal ook niet bevorderlijk zijn voor de band tussen minderjarige en de man. Alles overwegende moet aan de vrouw vervangende toestemming worden verleend.

De man heeft geen verweer gevoerd tegen het verzoek tot vervangende toestemming om de minderjarige in te schrijven op een school. Daarom wijst de rechtbank ook dat verzoek toe.

Ten slotte wijst de rechtbank het verzoek van de man om de beschikking niet bij voorraad uitvoerbaar te verklaren af. Het belang van de minderjarige om zich tijdig op de nieuwe school in te schrijven, zodat die ook daadwerkelijk in het nieuwe schooljaar kan starten, weegt zwaarder dan het belang van de man om eerst een mogelijk hoger beroep af te wachten.

De rechtbank heeft aan de minderjarige toegezegd die een e-mail te sturen. De inhoud van de e-mail is opgenomen in de uitspraak.

Conclusie

De rechtbank verleent aan de vrouw vervangende toestemming voor verhuizing en inschrijving op een school van de minderjarige en verklaart de beschikking uitvoerbaar bij voorraad.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 21-05-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2024:2084

Zaaknummer: C/19/147106 / FA RK 24-446

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kort geding. Informatievordering van de vrouw over pensioenuitkeringen die ex-echtgenoot ontvangt. De man heeft (een deel van) deze informatie na de zitting verschaft. Niet-ontvankelijkheid van de vrouw in haar vordering tot vaststelling van de beslagvrije voet, omdat de wet hiervoor een andere rechtsingang kent. Alle overige (geld)vorderingen van de vrouw worden, onder meer, vanwege een gebrek aan (spoedeisend) belang afgewezen. De reconventionele vordering van de man wordt ook afgewezen.

Feiten en omstandigheden

Partijen zijn gescheiden. De man moet aan de vrouw partneralimentatie betalen. Het hof oordeelt bij beschikking van 26 oktober 2011 dat de vrouw samenleeft als ware zij gehuwd waardoor de partneralimentatie met ingang van 1 december 2007 is geëindigd. Het hof veroordeelt haar om de door de man gemaakte kosten van het onderzoeksbureau van € 34.291,20 te betalen. De voorzieningenrechter veroordeelt de vrouw bij vonnis van 27 januari 2012 tot betaling aan de man van € 35.647,24, te vermeerderen met wettelijke rente, uit hoofde van onverschuldigd ontvangen partneralimentatie in de periode december 2007 tot en met september 2011. De rechtbank veroordeelt de man bij vonnis van 23 september 2015 tot betaling van het aan de vrouw toekomende deel van zijn pensioen vanaf de dag dat hij hierop recht heeft, met dien verstande dat hij zijn vorderingen op de vrouw mag verrekenen zolang hij rekening houdt met de beslagvrije voet. Het bedrag boven de beslagvrije voet wordt afgedragen aan de deurwaarder vanwege het beslag dat de man heeft gelegd uit hoofde van zijn vorderingen op de vrouw.

Vorderingen

In conventie vordert de vrouw te bepalen dat:

de man wordt veroordeeld tot betaling van het aan haar toekomende deel van de maandelijkse

pensioentermijnen, vanaf de dag dat hij en derhalve de vrouw hierop recht had, vermeerderd met de wettelijke indexering en wettelijke rente over de uitkeringen;
de man een overzicht moet overleggen van de tot nu toe opgebouwde pensioenrechten alsmede een overzicht van de aflossing van haar schuld aan de man;
de man de ten onrechte geïncasseerde verrekeningen aan de vrouw terugbetaalt;
de man wordt veroordeeld tot betaling van een dwangsom voor elke dag dat hij weigert medewerking te verlenen;
de juiste voor de vrouw geldende beslagvrije voet wordt vastgesteld;
indien het verzoek om een beslagvrije voet vast te stellen wordt toegewezen, de ten onrechte geïncasseerde bedragen, naar rato van de vastgestelde beslagvrije voet en vermeerderd met de wettelijke indexering over voornoemde periodieke uitkeringen, worden terugbetaald aan de vrouw;
de man wordt veroordeeld in de proceskosten en kosten van executie voor het geval dat hij in gebreke blijft met hetgeen in dit vonnis wordt bepaald.

In reconventie vordert de man om:

voor zover de voorzieningenrechter zou oordelen dat de wettelijke rente niet voor onmiddellijke vereffening vatbaar is: de vrouw te veroordelen tot voldoening van de wettelijke rente over zijn onbetaald gebleven vordering uit hoofde van de beschikking van 26 oktober 2011;
de vrouw in conventie en reconventie te veroordelen in de werkelijke kosten van het geding.

Beoordeling en motivering in conventie

Vordering I: betaling van de pensioentermijnen

De man stelt dat deze vordering niet toewijsbaar is, omdat de rechtbank in 2015 heeft geoordeeld dat hij zijn vorderingen op de vrouw mag verrekenen zolang hij rekening houdt met de beslagvrije voet. De vrouw toont volgens hem niet aan dat haar desondanks een bedrag zou toekomen.

De voorzieningenrechter wijst de vordering af. De man is al in 2015 veroordeeld om de aan de vrouw toekomende pensioentermijnen aan haar te betalen. Hij is echter pas termijnen aan de vrouw verschuldigd als hij zijn vorderingen op de vrouw volledig heeft verrekend. Dit is nog lang niet aan de orde en de vrouw beschikt met het vonnis uit 2015 bovendien al over een geldige titel om haar vordering – op termijn – te kunnen innen. Zij heeft daarom geen belang bij haar vordering.

Vordering II: een overzicht van de opgebouwde pensioenrechten en van de aflossing

Met haar stelling dat zij wil weten of zij op korte termijn kan rekenen op inkomsten uit pensioenverevening zodat zij weet of en zo ja, wanneer ze een woning kan huren, heeft de vrouw voldoende spoedeisend belang bij deze vordering. Na de zitting heeft de man een brief van het PMT Pensioenfonds overgelegd, waaruit blijkt dat hij op 1 april 2024 met pensioen is gegaan en vanaf dat moment pensioen ontvangt. Hij heeft tevens een overzicht van bijschrijvingen op zijn bank overgelegd waaruit ook blijkt dat zijn pensioenuitkering vanaf april 2024 aan hem wordt overgemaakt. Hij heeft hiermee voldaan aan deze vordering. De vrouw heeft onvoldoende aannemelijk gemaakt dat de man bij een ander fonds pensioen heeft opgebouwd waar zij ook aanspraak op kan maken. De man stelt dat hij op jonge leeftijd en voor het huwelijk met de vrouw in de bouw heeft gewerkt. Omdat het een voorhuwelijks pensioen betreft, komt dit pensioen niet voor verevening in aanmerking. Uit een brief van dit pensioenfonds blijkt dat het om opgebouwd partnerpensioen gaat. De man kan dus niet worden verplicht een overzicht over te leggen van een pensioenfonds waar hij geen ouderdomspensioen heeft opgebouwd. De vrouw wil ook weten hoeveel zij heeft afgelost. De man stelt dat zij tot nu toe € 5.245,54 heeft afgelost en legt hier stukken van over. De vrouw heeft niet gereageerd op dit overzicht. Niet aannemelijk is dan ook welk belang zij nog heeft bij dit deel van de vordering. Het voorgaande betekent dat vordering II wordt afgewezen.

Vordering III: terugbetaling van ten onrechte geïncasseerde verrekeningen

De vrouw stelt dat de man onterecht bedragen heeft verrekend. De man stelt dat deze vorderingen nog bestaan en dat daar nauwelijks op is afgelost. Van onterechte verrekeningen is dus geen sprake.

De vrouw is onherroepelijk veroordeeld tot betaling van € 34.291,20 en € 35.647,24, het laatste bedrag te vermeerderen met wettelijke rente. De man ontvangt pas sinds 1 april 2024 pensioen. Dit betekent dat van onterecht geïncasseerde bedragen geen sprake is en dat ook deze vordering wordt afgewezen.

Vordering IV: de dwangsom

Niet duidelijk is waar deze vordering op ziet. In de overige vorderingen van de vrouw wordt geen medewerking van de man gevorderd. Deze vordering wordt dan ook afgewezen.

Vorderingen V en VI: de beslagvrije voet

De voorzieningenrechter verklaart de vrouw niet-ontvankelijk in vordering V en de daarmee samenhangende vordering VI. De vrouw moet de kantonrechter en niet de

voorzieningenrechter verzoeken om de beslagvrije voet te verhogen (art. 475fa Rv).

Vordering VII: de proceskosten

De vrouw krijgt in conventie grotendeels ongelijk. Van de vorderingen die zij heeft ingesteld, had zij vooraf kunnen en moeten voorzien dat een groot deel daarvan geen kans van slagen had. Dat geldt voor de vorderingen die zien op de beslagvrije voet en voor de geldvorderingen, waarvoor zij deels ook al een titel had. Omdat de man het pensioenoverzicht en de overzichten van de pensioenbetalingen en de bedragen die ten laste van de vrouw zijn geïncasseerd, eerder aan haar had kunnen sturen, ziet de voorzieningenrechter geen aanleiding om de vrouw te veroordelen in de werkelijke proceskosten. Zij wordt wel veroordeeld in de proceskosten van de man die worden begroot.

Beoordeling en motivering in reconventie

De man legt aan zijn rentevordering ten grondslag dat het van belang is welk bedrag uiteindelijk met de aan de vrouw toekomende pensioentermijnen moet worden verrekend. Daarvoor is noodzakelijk dat de vrouw wordt veroordeeld in de wettelijke rente.

Met betrekking tot een geldvordering in kort geding is terughoudendheid bij toewijzing op zijn plaats. Bij de beoordeling speelt een rol of de vordering voldoende aannemelijk is, of een onmiddellijke voorziening vereist is en of er een restitutierisico is. De voorzieningenrechter wijst deze vordering af. De man heeft onvoldoende aannemelijk gemaakt dat hij een spoedeisend belang heeft bij zijn vordering. Dat duidelijk moet worden welk bedrag de vrouw totaal is verschuldigd, is, bij de huidige stand van zaken, verre van spoedeisend. Van de onverschuldigde partneralimentatie vermeerderd met wettelijke rente, kan het exacte bedrag worden berekend. Zoals in conventie reeds is geoordeeld, duurt het jaren voordat de vrouw dit bedrag heeft terugbetaald. Het duurt vervolgens nog jaren voordat zij de onderzoekskosten heeft terugbetaald. De voorzieningenrechter ziet dan ook niet in waarom nu al duidelijk moet zijn welk bedrag de vrouw totaal is verschuldigd. Daarnaast levert het enkele feit dat de vrouw dit kort geding is gestart, nog geen zelfstandig spoedeisend belang van de man op. De man krijgt in reconventie ongelijk. De voorzieningenrechter ziet in dit oordeel geen aanleiding om af te wijken van het uitgangspunt dat proceskosten tussen ex-partners worden gecompenseerd (in die zin dat iedere partij de eigen kosten draagt).

Conclusie

In conventie verklaart de voorzieningenrechter de vrouw niet-ontvankelijk in haar vorderingen V en VI, wijst haar overige vorderingen af en veroordeelt haar in de proceskosten van de man.

In reconventie wijst de voorzieningenrechter de vorderingen van de man af en compenseert de kosten van deze procedure tussen partijen, in die zin dat iedere partij de eigen kosten draagt.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 25-07-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:7148

Zaaknummer: C/10/680760 / KG ZA 24-561

Rechters: P. de Bruin

Advocaten: J.H. Weermeijer-Patist en M.J.E.H. van Baarle-Overes

Wetsartikelen: 1:160 BW

RECHTSPRAAK

Kort geding. Samenlevers zonder samenlevingsovereenkomst. Vrouw is geen medehuurder. Evenmin valt te verwachten dat zij medehuurder zal worden. Veroordeling van man om medewerking te verlenen aan de aanvraag van medehuurderschap van de vrouw wordt afgewezen. Man krijgt uitsluitend gebruik van de woning.

Feiten en omstandigheden

Partijen wonen samen. De twee minderjarige kinderen van de vrouw uit haar eerdere relatie wonen bij hen. Partijen zijn het erover eens dat hun relatie is ontworcht en dat zij niet langer samen in de woning kunnen blijven. In conventie vordert de vrouw dat de voorzieningenrechter:

primair

bepaalt dat zij met uitsluiting van de man gerechtigd is tot het gebruik van de woning en de zich daarin bevindende inboedel;
de man veroordeelt om de woning te verlaten en niet meer te betreden en om alle sleutels aan haar te overhandigen, onder verbeurte van een dwangsom;
haar, indien de man de woning niet verlaat, machtigt dit vonnis ten uitvoer te leggen met behulp van de deurwaarder, zo nodig met behulp van de sterke arm;
de man veroordeelt om medewerking te verlenen aan een nieuwe huurovereenkomst die alleen op naam van de vrouw zal staan, althans hem te veroordelen om binnen drie dagen na betekening van dit vonnis medewerking te verlenen aan het verkrijgen van medehuurderschap voor de vrouw, bij het uitblijven waarvan het vonnis als medewerking van de man moet worden aangemerkt;
bepaalt dat dit vonnis in de plaats treedt van de onder medewerking van de man aan de nieuwe huurovereenkomst, indien hij daarmee in gebreke blijft;

subsidiair

bepaalt dat de vrouw, onder uitsluiting van de man, het gebruiksrecht toekomt van de woning en de zich daarin bevindende inboedel;

de man veroordeelt tot het verlaten van de woning, en om alle sleutels aan de vrouw te overhandigen, een en ander onder verbeurte van een dwangsom, waarbij hij zich ook voor de Basisregistratie Personen moet uitschrijven van dit adres.

De vorderingen van de man in reconventie luiden hetzelfde als de vorderingen van de vrouw, met uitzondering van de vorderingen met betrekking tot het nieuwe huurcontract en het medehuuderschap.

Beoordeling en motivering

De woning en de huurovereenkomst

Partijen hebben een spoedeisend belang bij een beslissing op de vorderingen over de woning. Van hen kan niet verlangd worden dat zij een bodemprocedure afwachten. Zij zijn het erover eens dat zij, gelet op de spanningen, niet langer samen in de woning kunnen verblijven.

Volgens de huurovereenkomst zijn de man en zijn voormalige partner huurders van de woning. De kern van het geschil komt neer op de vraag of voorshands aangenomen kan worden of de vrouw medehuuder zal worden en, gelet daarop, van de man verwacht kan worden dat hij medewerking verleent aan het medehuuderschap van de vrouw en daarom aan haar het uitsluitend gebruik van de woning kan worden toegewezen. Dit is niet het geval. De voorzieningenrechter zal daarom het uitsluitend gebruik van de woning en de inboedel toewijzen aan de man. Daarbij zal de voorzieningenrechter de vrouw veroordelen om de woning binnen vier weken na betekening van dit vonnis te verlaten en alle sleutels aan de man te overhandigen. Dit betekent dat de voorzieningenrechter de vorderingen van de vrouw over de woning zal afwijzen. Volgens de wet (art. 7:267 BW) en de voorwaarden van de verhuurder, kan de vrouw het medehuuderschap slechts verkrijgen met medewerking van de huurder(s): de man en zijn voormalige vriendin. Zij kunnen enkel tezamen een verzoek tot medehuuderschap indienen bij de verhuurder. De man is echter niet bereid om medewerking aan zo'n verzoek te verlenen. De man kan ook niet gedwongen worden om medewerking aan het medehuuderschap te verlenen. De voorzieningenrechter ziet voorshands geen aanleiding om aan te nemen dat de verhuurder de vrouw als medehuuder zou accepteren. In de voorwaarden van de verhuurder staat namelijk dat het medehuuderschap niet aangevraagd mag worden als dit tot doel heeft op korte termijn huurder te worden. Dit zou bij een gezamenlijk verzoek dat de vrouw beoogt echter wel het doel zijn. Bovendien valt niet te verwachten dat alleen de medewerking van de man voldoende zal zijn, nu vooralsnog ook zijn

voormalige vriendin als huurder kan worden aangemerkt. Uit het voorgaande volgt dat partijen geen gelijke rechten hebben met betrekking tot de woning en dit evenmin verwacht kan worden. Een belangenafweging voor een antwoord op de vraag aan wie bij uitsluiting het recht op voortgezet gebruik van de woning toekomt, is daarom niet aan de orde. Dit recht komt toe aan de man. Hierbij gaat de voorzieningenrechter ervan uit dat zijn voormalige vriendin geen aanspraak wenst te maken op het gebruik van de woning, gelet op de verklaring waarin zij afstand doet van de woning. De vrouw moet enige tijd gegund worden om een ander onderkomen te vinden voor haar en de kinderen. Het is begrijpelijk dat de vrouw met deze beslissing in een lastig parket wordt gebracht. Gelet hierop acht de voorzieningenrechter een termijn van vier weken na betekening van het vonnis redelijk.

Uitschrijving bij de BRP

De voorzieningenrechter zal de vordering(en) over de uitschrijving op het adres van de woning afwijzen. Gesteld, noch gebleken is wat het spoedeisend belang is bij deze vordering. Daarbij heeft een dergelijke beslissing een constitutief en daarmee een definitief karakter. Voor zulke beslissingen is in een kort geding, met een voorlopig karakter, in beginsel geen plaats. De man heeft geen bijzondere omstandigheden aangedragen waarom in deze situatie anders moet worden geoordeeld.

Dwangsom en sterke arm

De voorzieningenrechter zal de vordering tot een dwangsom en een machtiging tot tenuitvoerlegging met de sterke arm afwijzen. Zij ziet onvoldoende aanleiding om aan te nemen dat de vrouw, nu zij daartoe veroordeeld wordt, de woning niet vrijwillig zal verlaten.

Conclusie

De voorzieningenrechter wijst de vorderingen in conventie af en bepaalt in reconventie dat de man met uitsluiting van de vrouw gerechtigd is tot het gebruik van de woning en de zich daarin bevindende inboedel. De voorzieningenrechter veroordeelt de vrouw om binnen vier weken na betekening van dit vonnis de woning te verlaten en niet meer te betreden en om alle sleutels aan de man te overhandigen en wijst af wat meer of anders is verzocht.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 26-07-2024

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2024:4590

Zaaknummer: C/16/577008 / KG ZA 24-311

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ouderlijk gezag. Artikel 1:266 BW. Artikel 8 EVRM. Artikel 3 IVRK. Gezag vader beëindigd. Beëindiging gezag moeder vormt geen gerechtvaardigde inmenging privé- en gezinsleven ex artikel 8 EVRM.

Feiten

Minderjarige is erkend door de vader die samen met de moeder ouderlijk gezag heeft. Minderjarige woont sinds 2021 bij de pleegouders. De ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing zijn verlengd tot 7 oktober 2024.

Op 8 maart 2024 heeft de Raad voor de Kinderbescherming (de raad) verzocht tot beëindiging van het ouderlijk gezag en de gecertificeerde instelling tot voogd te benoemen.

Standpunten

De raad vindt het belangrijk dat voor minderjarige duidelijk wordt dat hij bij de pleegouders zal opgroeien. De gecertificeerde instelling dient te beslissen over minderjarige, omdat de ouders geen invulling geven aan hun gezag. De gecertificeerde instelling onderschrijft het verzoek van de raad.

De moeder wil het gezag behouden. Zij accepteert de pleegouders maar zoekt herstel van het contact met minderjarige, hetgeen meer mogelijk is als zij het gezag behoudt.

De vader heeft geen vertrouwen in de gecertificeerde instelling omdat hij al jarenlang geen contact mag hebben met minderjarige.

Beoordeling

Volgens artikel 1:266 lid 1 BW kan de rechtbank het ouderlijk gezag beëindigen, indien een minderjarige in zijn ontwikkeling wordt bedreigd, de ouder binnen zekere termijn geen invulling kan geven aan het gezag of de ouder het gezag misbruikt.

Bij beëindiging van het gezag dienen conform artikel 8 EVRM de belangen van het kind en die van de ouder te worden afgewogen. Ten aanzien van het belang van het kind volgt uit artikel 3

IVRK dat die belangen vooropstaan bij het nemen van een beslissing over het kind. Een van de belangen is dat het gezinsleven dat het kind met de pleegouders heeft, bescherming toekomt.

De rechtbank oordeelt dat het opgroeiperspectief van minderjarige bij de pleegouders ligt en dat beide ouders geen opvoedingsperspectief kunnen bieden. Beide ouders ervaren problemen wegens psychische kwetsbaarheid en karakter. De moeder heeft verslavings- en borderlineproblematiek en is soms uit beeld van minderjarige geweest. De vader heeft problemen met emotieregulatie. De vader heeft geen vermogen om in het belang van minderjarige handelen. De aanvaardbare termijn van minderjarige om onzekerheid te ervaren over zijn toekomstperspectief is verstreken. Het is belangrijk dat voor hem duidelijk wordt dat hij bij de pleegouders zal opgroeien.

Gezag vader

De vader is onvoldoende bereikbaar en bereid mee te werken en de belangen van minderjarige voorop te stellen. Dat belemmert het nemen van belangrijke beslissingen. Het argument van de vader dat de gecertificeerde instelling alles buiten hem om regelt, treft geen doel. Dit ontslaat de vader niet van verantwoordelijkheden als gezaghebbende ouder. De vader is er meermaals op gewezen dat zijn toestemming belangrijk is voor de ontwikkeling van het kind. De vader accepteert niet dat minderjarige bij de pleegouders woont en opgroeit. Door de vader is de veiligheid van het pleeggezin en minderjarige in gevaar gekomen met als gevolg een gebiedsverbod voor de vader.

Zwaar weegt dat de verwachting niet is dat de situatie van de vader op termijn zal verbeteren. Er is daarom geen lichtere maatregel om te bereiken dat minderjarige bij de pleegouders blijft en dat belangrijke beslissingen over hem snel kunnen worden genomen. Zijn belangen worden geschaad als de vader het gezag behoudt.

Beëindiging van het gezag van de vader vormt gerechtvaardigde en proportionele inmenging in zijn privé- en gezinsleven ex artikel 8 EVRM.

Gezag moeder

De rechtbank komt tot een ander oordeel dan de raad ten aanzien van het gezag van de moeder.

De rechtbank oordeelt dat niet ter discussie staat dat de moeder periodes afwezig is geweest in het leven van minderjarige. De moeder is nu bereikbaar, werkt mee en belemmert het belang van minderjarige niet. Dit is door de gecertificeerde instelling bevestigd. De moeder reageert op verzoeken sinds er weer contact is. Zij heeft contact opgezocht dat tot stand is gekomen

middels een nieuwe jeugdbeschermer.

De rechtbank wil aannemen dat contact met de moeder moeilijk was toen het haar slecht ging en ze uit huis was, maar de gecertificeerde instelling liet zelf na contact te zoeken en wist daarom niet waar de moeder verbleef. De gecertificeerde instelling heeft ondanks herhaald verzoek nagelaten contact te hebben met de raad. Zodoende heeft de raad de moeder en de gecertificeerde instelling niet bereikt, wat niet bijdroeg aan het onderzoek van de raad en de beeldvorming van de moeder. Het gaat nu beter met de moeder. Ze woont beschermd. Ze belemmert belangrijke beslissingen over minderjarige niet en verleent haar toestemming zo nodig. Hiermee toont ze zich bereid verantwoordelijkheid als gezaghebbende te nemen. Ook accepteert ze, anders dan de vader, dat minderjarige bij de pleegouders opgroeit. Ze toont inzicht in haar aandeel in de ontwikkelingsbedreiging van minderjarige en stelt zijn belang voorop.

Meer onderzoek door de raad zal uitwijzen of minder ingrijpende wegen mogelijk zijn dan beëindiging van het gezag van de moeder. Het is in het belang van minderjarige om een vorm van contact met de moeder te laten onderzoeken. Op verzoek van de moeder of zij af en toe een kaart mag sturen heeft de gecertificeerde instelling niet geantwoord. Het is belangrijk dat de moeder, met haar advocaat, middelen heeft om de gecertificeerde instelling aan te sporen contact tussen de moeder en minderjarige te herstellen. Onder toezicht heeft de moeder daartoe meer mogelijkheden dan wanneer de voogdij bij de gecertificeerde instelling zou liggen.

De belangen minderjarige worden niet geschaad met het gezag van de moeder. De beëindiging van het gezag van de moeder vormt geen gerechtvaardigde inmenging in privé- en gezinsleven ex artikel 8 EVRM.

Inzake contact

De rechtbank verwacht dat de gecertificeerde instelling de samenwerking met ouders, gesteund door begeleiders, zal opzetten zodat het contact met de minderjarige herstelt in overleg met de pleegouders en behandelaren. Een kaartje sturen is een goed begin.

Beslissing

De rechtbank beëindigt het gezag van de vader.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 26-07-2024

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2024:11816

Zaaknummer: C/og/662676 / FA RK 24-1711 en C/og/669226 / FA RK 24-4928

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Artikel 798 lid 1 Rv: de partner van de biologische vader is ook belanghebbende. Artikel 1:377a BW: het bestaan van family life/een nauwe persoonlijke betrekking en de bescherming van family life tussen de minderjarige en anderen, is niet ter vrije beoordeling van partijen. Dit betekent dat partijen niet bij voorbaat in een overeenkomst de rechtsbescherming hiervan kunnen uitsluiten. Het hof is van oordeel dat door de combinatie van de genoemde omstandigheden voor en na de geboorte van de minderjarige er sprake is van (intended) family life tussen de minderjarige en de biologische vader. Die omstandigheden gelden ook voor de partner van de biologische vader. Hoewel de spanning tussen partijen op dit moment ontegenzeggelijk fors is, is het hof van oordeel dat van geen van de ontzeggingsgronden sprake is. Het hof stelt een omgangsregeling tussen het kind en de biologische vader en zijn partner vast.

Feiten en omstandigheden

De moeders zijn de ouders van het kind, geboren in 2020. Een van de moeders is de biologische en juridische moeder van het kind en de tweede moeder heeft het kind erkend. Ze oefenen samen het gezag uit over het kind, dat bij hen woont.

De biologische vader van het kind en zijn partner zijn de verweerders. Met hen hebben de moeders een donorovereenkomst gesloten. Hierin is onder meer vastgelegd dat de biologische vader het kind niet zal erkennen, zodat de duomoeder het kind kan erkennen, maar dat beide vaders wel op regelmatige basis contact hebben met het kind en betrokken zijn bij het gezin van de moeders.

De vaders hebben de rechtbank verzocht om een omgangsregeling tussen hen en het kind en een informatieregeling vast te stellen. De rechtbank heeft geoordeeld dat in tegenstelling tot de biologische vader de niet-biologische vader niet-ontvankelijk is in dit verzoek. Daarnaast

heeft de rechtbank bij de bestreden beschikking een omgangsregeling vastgesteld voor de biologische vader en het kind. In een kort geding hebben de vaders nakoming van de omgangsregeling gevorderd. De moeders hebben in reconventie gevorderd om de omgangsregeling te schorsen in afwachting van het hoger beroep.

De moeders verzoeken het hof om schorsing te bevelen van de bestreden beschikking. Tijdens de mondelinge behandeling heeft het hof beslist dat de partner van de biologische vader belanghebbende in de zin van artikel 798 lid 1 Rv is.

Grieven

In de hoofdzaak verzoeken de moeders primair om de biologische vader niet-ontvankelijk te verklaren, dan wel het verzoek van de vaders om een omgangsregeling vast te stellen af te wijzen en de vaders de omgang te ontzeggen. De moeders voeren hiertoe aan dat de partijen een rechtsgang uitdrukkelijk hebben uitgesloten in de donorovereenkomst. Daarnaast voeren de moeders aan dat er geen sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking tussen de vaders en het kind, omdat er geen sprake is van intentioneel ouderschap of een voorgenomen gezinsleven, zo blijkt uit de donorovereenkomst. Ook zijn er geen bijkomende omstandigheden die zo'n persoonlijke betrekking aantonen. De vaders hebben geen zorgtaken uitgeoefend en het contact dat plaatsvond was niet langdurig en nooit alleen met het kind, maar met het gezin. Tot slot stellen zij dat een omgangsregeling veel stress oplevert, nu er strijd en spanning is tussen de partijen, en dat daarom een omgangsregeling ontzegd moet worden.

De vaders verzoeken om ook de partner van de biologische vader als belanghebbende aan te merken en de omgangsregeling van de rechtbank ook tussen hem en het kind vast te stellen.

Beoordeling en motivering

Het hof is van oordeel dat ook de partner van de biologische vader belanghebbende is in de zin van artikel 798 lid 1 Rv. Volgens de Hoge Raad volgt uit de wetsgeschiedenis dat de bepalingen uit het EVRM behoren tot de rechten en verplichtingen die artikel 798 lid 1 Rv tracht te beschermen. Uit jurisprudentie van het EHRM volgt dat een persoon die aanspraak kan maken op bescherming van zijn familie- en gezinsleven uit artikel 8 EVRM ook aanspraak kan maken op betrokken worden bij het besluitvormingsproces dat kan leiden tot inmenging in zijn familie- en gezinsleven. Volgens het hof doet de partner van de biologische vader een onderbouwd, zelfstandig beroep op het recht op omgang op grond van de wet en artikel 8 EVRM en moet daarom in deze procedure als belanghebbende worden betrokken.

De rechter beoordeelt eerst of de biologische vader ontvankelijk is in zijn verzoek, daarna of

diens partner ontvankelijk is. Volgens de rechter is de biologische vader ontvankelijk, ondanks dat in de donorovereenkomst een clause is opgenomen die een rechtsgang uitdrukkelijk uitsluit. Volgens de rechter is de vraag over het ontstaan van family life niet ter vrije beoordeling van de partijen en de rechtsbescherming hiervan kan niet bij voorbaat worden uitgesloten.

Subsidiar voeren de moeders aan dat er geen sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking tussen de biologische vader en het kind. De rechter overweegt dat het enkele gegeven dat er een biologische band is, niet voldoende is om te spreken van (intended) family life. Dit volgt echter wel uit de volgende omstandigheden. In de donorovereenkomst is opgenomen dat er een contactregeling zou komen die geleidelijk zou worden uitgebreid en dat de moeders in het testament laten opnemen dat bij hun overlijden de vaders voogdij over het kind krijgen. Daarnaast hebben families van beide kanten kennisgemaakt en zijn ook de families van beide kanten uitgenodigd voor het geboortefeest. De namen van de vaders stonden ook op het geboortekaartje en zij hadden een organiserende rol. Deze omstandigheden zijn ook relevant voor de ontvankelijkheid van de partner van de biologische vader. Naar het oordeel van de rechter maakt deze combinatie van omstandigheden dat er sprake is van (intended) family life tussen de vaders en het kind.

Nu de vaders ontvankelijk zijn, komt het hof toe aan de verzoeken met betrekking tot de omgangsregeling. Het hof erkent dat er flinke spanning is tussen de partijen, maar dat dit geen ontzeggingsgrond oplevert. Partijen kunnen het wijkteam inschakelen voor hulp om de communicatie te verbeteren. Het hof is van oordeel dat de partijen de omgangsregeling kunnen volgen zoals deze in de donorovereenkomst is vastgelegd.

Conclusie

Het hof oordeelt dat de partner van de biologische vader belanghebbende is en dat beide vaders ontvankelijk zijn. Daarnaast stelt het hof een omgangsregeling vast.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 13-08-2024

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2024:5151

Zaaknummer: 200.337.514

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hoogtechnologisch draagmoederschap. Bevel aan de ambtenaar van de burgerlijke stand tot het opmaken van een akte van erkenning van (nog ongeborn) kind door biologische vader, na eerdere gegrondverklaring van het vaderschap van de draagvader (zie ECLI:NL:RBGEL:2024:4185). De in artikel 1:20 BW genoemde termijn van drie maanden hoeft niet te worden afgewacht.

Feiten en omstandigheden

Het kind is verwekt met behulp van hoogtechnologisch draagmoederschap. Een van de wensvaders is ook de biologische vader van het nog ongeborn kind. De draagmoeder is getrouwd. Om te voorkomen dat haar partner van rechtswege de juridische vader van het kind wordt, is er een gerechtelijke procedure gestart tot ontkenning van het vaderschap. Bij beschikking van 4 juli 2024 is het verzoek tot ontkenning gegrond verklaard. Alle partijen, inclusief de bijzondere curator van het kind, hebben via een akte van berusting aangegeven niet tegen deze beschikking in beroep te gaan.

De biologische vader heeft met toestemming van de draagmoeder geprobeerd het (nog ongeborn) kind te erkennen via de ambtenaar van de burgerlijke stand. De ambtenaar heeft aangegeven geen (juridische) ruimte te zien om het verzoek te honoreren en geweigerd een erkenningsakte op te maken.

Grieven

De eisers, de biologische vader, de draagmoeder en haar echtgenoot, vorderen de ambtenaar van de burgerlijke stand te bevelen om een akte op te maken waarbij het nog ongeborn kind met toestemming van de moeder wordt erkend door de biologische vader en zijn geslachtsnaam krijgt, op straffe van een dwangsom. Via erkenning willen de eisers bewerkstellingen dat de biologische vader vanaf de geboorte de juridische vader van het kind wordt. De eisers zijn van mening dat de weigering van de ambtenaar om een akte van erkenning op te maken op onjuiste gronden is gebaseerd. Op grond van artikel 1:18 BW dient een ambtenaar de door de partijen verstrekte gegevens te verifiëren. Gelet op de ontkenning

van het vaderschap van de draagvader, en de wens tot erkenning van de biologische vader, kan de akte naar waarheid worden opgemaakt. Er kan geen beroep worden gedaan op artikel 1:20 BW, omdat dit artikel van toepassing is op latere vermeldingen, in aanvulling van een reeds opgemaakte geboorteakte. Daarvan is hier geen sprake.

De gedaagde, de ambtenaar, concludeert dat de vordering moet worden afgewezen. De ambtenaar voert aan dat de akte van erkenning van het nog ongebooren kind door de biologische vader nog niet is opgemaakt. Volgens de ambtenaar zijn er twee juridische ouders van het kind, namelijk de draagmoeder en haar echtgenoot. De gegrondverklaring van de ontkenning van het vaderschap van de draagvader is volgens de ambtenaar namelijk nog niet definitief, omdat de beroepstermijn van drie maanden nog niet is verstreken. Dat betekent dat erkenning van het (nog ongebooren) kind door de biologische vader niet mogelijk is (art. 1:204 sub e BW). Het tekenen van de akte van berusting maakt dit niet anders. De termijn van drie maanden genoemd in artikel 1:20 BW voordat een latere vermelding aan een akte kan worden toegevoegd is een absolute termijn die de ambtenaar geen ruimte biedt om de beschikking eerder in te voegen. De ambtenaar erkent dat de huidige wetgeving beperkt is, achterloopt op de werkelijkheid en leidt tot gecompliceerde en ongewenste situaties rondom ouderschap, maar dat hij gebonden is aan de huidige wetgeving en daarom niet kan voldoen aan de wensen van de eisers.

Beoordeling en motivering

Op grond van artikel 1:199 BW is de juridische vader de man die op het tijdstip van de geboorte getrouwd is met de vrouw uit wie het kind is geboren. Op grond van artikel 1:20 BW kunnen latere vermeldingen als rechtelijke uitspraken aan een akte van de burgerlijke stand worden toegevoegd, mits de dagtekening ten minste drie maanden oud is. Deze regelgeving is geschreven voordat hoogtechnologisch draagmoederschap bestond. Op het moment is er een wetsvoorstel aangaande draagmoederschap ingediend bij de Tweede Kamer, welke onder meer beoogt het beëindigen van het ouderschap te verruimen en de termijnen voor de ontkenning van het ouderschap of de vernietiging van de erkenning te schrappen. Het wetsvoorstel is echter nog aanhangig en dus nog geen geldende wetgeving.

De rechtbank oordeelt als volgt. De in artikel 1:20 BW genoemde termijn van drie maanden is opgenomen met het oog op het instellen van hoger beroep. De hele kring van belanghebbenden heeft berust in de beschikking van 4 juli. Tijdens de mondelinge behandeling heeft ook de ambtenaar desgevraagd niet een andere persoon of instantie kunnen noemen die een rechtsmiddel tegen de beslissing zou willen instellen. Echter, de ambtenaar ziet gezien de haar opgedragen taak geen mogelijkheid om van de wettelijke termijn af te zien.

De voorzieningenrechter is van oordeel dat gelet op de bijzondere omstandigheden in deze zaak de termijn van drie maanden niet hoeft worden afgewacht. Doorslaggevend daarvoor is dat alle betrokken partijen expliciet hebben aangegeven te berusten in de beschikking van 4 juli. Daarbij is niet te verwachten dat iemand anders tegen deze beschikking in beroep zal gaan. Dit betekent dat de partner van de draagmoeder niet van rechtswege de juridische vader van het kind wordt, en dat bij de geboorte de draagmoeder de enige juridische ouder is. Hierdoor staat niets meer in de weg aan de erkenning van het nog ongeborn kind door de biologische vader, met de toestemming van de draagmoeder. De voorzieningenrechter wijst de vordering daarom toe om de ambtenaar te bevelen om een akte op te maken waarbij het nog ongeborn kind met toestemming van de draagmoeder wordt erkend door de biologische vader. Een ander besluit acht de voorzieningenrechter onwenselijk. Het zou immers leiden tot de onwenselijke situatie dat bij de geboorte van het kind een geboortekte wordt opgemaakt, waarvan op voorhand al vaststaat dat die niet in overeenstemming is met de werkelijkheid en die onmiddellijk na het verstrijken van de termijn van drie maanden gewijzigd zal worden. Toewijzing van de vordering is bovendien in het belang van het nu nog ongeborn kind, dat recht heeft om te weten van wie het afstamt.

Conclusie

De voorzieningenrechter wijst de vordering daarom toe om de ambtenaar te bevelen om een akte op te maken waarbij het nog ongeborn kind met toestemming van de draagmoeder wordt erkend door de biologische vader.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 24-07-2024

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2024:5237

Zaaknummer: C/05/438806 /KZ ZA 24-122

Wetsartikelen: